

ДВІЧІ КИРДЕЇ

Саме такий родинний статус мало подружжя Ганни і Єрофея Гойських

Кілька місяців тому «Краєзнавець» обіцяв надати читачам змогу побачити портрет середньовічної володарки Гощі, фундаторки Почаївського монастиря Ганни Тихонівни Гойської. Сьогодні ми виконуємо свою обіцянку.

Зазначене зображення — саме та картина, яку на початку ХХ ст. власник гощанської садиби Ленкевичів Олександр Злотницький подарував тодішньому настоятелю Свято-Михайлівської церкви, а архімандрит Віталій вивіз затим у Почаїв. Але, перш ніж зробити опис портрета, поговоримо трохи про власне особу зображеної.

сказати, породичалась удвічі міцніше, оскільки кров у жилах подружжя текла одна і та ж. Щоправда, інцесту при цьому сім'я не боялась, позаяк була бездітною. Та й два століття віддаляли Ганну і Єрофея від їх спільних предків.

До речі, подібні шлюби були своєрідною прикметою часу. Досить згадати тучинських Валецьких, які одружувались мало не на кухнях.

Породичавшись з білоруським родом Збіровських герба Косцеша (біла роздвоєна стріла, направлена вгору, хрест посередині червоного поля, зверху — олень), який їм було надано ще 1078 р., за короля Болес-

особу зображеної.

До шлюбу Ганна мала прізвище Козинська. Походило воно від назви древнього міста Козина, яким володіла ця фамілія. Проте найцікавіше те, що історично правильне звучання прізвища роду — Кирдей-Козинські. Справа в тому, що предок Козинських був татарського походження і звався Мурзою Кирдей-ханом. Про це засвідчує і фамільний герб Козинських — три лілії, пожалуваний свого часу королем Франції, або Кирдей. Тобто, вийшовши заміж за Єрофея Гойського, одного з нащадків усе того ж гоцанця Мурзи Кирдей-хана, Ганна, можна

ще 1078 р., за короля Болеслава Хороброго, Козинські змінили відповідно і свій герб. Тепер лілії Кирдея розмістились по сусідству зі стрілою вістря угору і хрестом на двокольоровому овальному тлі, обрамленою таким же картушем.

Цей герб дуже добре проглядається зліва угорі портрета Ганни Гойської. Під ним можна прочитати напис: «Anna z Kozinskich Hoyska, sedzina ziemi lucka, fundat. monast. Poczaiows.» В перекладі з польської це означає: «Ганна з Козинських Гойська, дружина судді Луцької землі, засновниця Почаївського монастиря».

Художник дуже старався, малюючи портрет. Про це засвідчують ретельно виписані складки шалі, сукні, плаща, деталі коштовної діадеми на голові, такого ж кольє на шиї та застібка на грудях. От тільки обличчя у Ганни не дуже вродливе: великий ніс, тонкі уста, видовжений овал. Та що було, те було.

Відомості, на яких побудована дана замітка, взяті автором з «Genealogii corek Pańa Kozinskiego Ostafia, ktora za kim byla», вміщеній у рукописному збірнику Почаївського архіву за №1/6.

Герб Косцеша

Юрій КУЗЬМІН.